

Ilmastopaneelin 4. kokous PÖYTÄKIRJA

Aika: 13.huhtikuuta 2012, klo 8.30–12.00

Paikka: Innopoli 2, huone C 305a, Bermuda, Tekniikantie 14, Espoo.

Paikalla: *Paneelin jäsenet:*

professori Markku Kulmala Helsingin yliopisto (puh.joht.), pääjohtaja Petteri Taalas, Ilmatieteen laitos, tutkimusprofessori Miimu Airaksinen, VTT, yliopistolehtori Hannele Cantell, Helsingin yliopisto, tutkija Sirkku Juhola, Aalto-yliopisto, professori Marja Järvelä, Jyväskylän yliopisto, professori Kai T. Kokko, Lapin yliopisto, professori Markku Ollikainen, Helsingin yliopisto, professori Pirjo Peltonen-Sainio, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT, tutkimusprofessori Ilkka Savolainen, VTT, professori Jyri Seppälä, Suomen ympäristökeskus SYKE, professori Sanna Syri, Aalto-yliopisto, professori Markku Kanninen, Helsingin yliopisto.

Sihteeristö:

Ylitarkastaja Pirkko Heikinheimo (ympäristöministeriö), Ylitarkastaja Bettina Lemström (työ- ja elinkeinoministeriö), Tutkimuspäällikkö Sanna Sorvari (Ilmatieteen laitos), Tutkimuskoordinaattori Hanna Lappalainen (Helsingin yliopisto/ IL, pk), Tiedottaja Karoliina Kinnunen Mohr (ympäristöministeriö)

Kutsutut asiantuntijat:

Ylijohtaja Esa Härmälä TEM/Energiaosasto

1. Kokouksen avaus

Paneelin puheenjohtaja Markku Kulmala avasi kokouksen ja toivotti kaikki tervetulleiksi.

2. Ilmasto- ja energiastrategian päivityksen tilanne

Työ- ja elinkeinoministeriön Energiaosaston ylijohtaja Esa Härmälä esitteli Suomen Ilmasto- ja energiastrategian päivityksen taustaa ja tilannetta. EU:n ns. 20–20–20 tavoitteet nostaa uusiutuvien energialähteiden osuutta loppukulutuksesta, alentaa päästöjä ja lisätä energiatehokkuutta ovat edenneet Suomessa hyvin. Energiatehokkuuden kasvattamistavoitteen suhteen Suomella on vielä kuitenkin kirittävää.

Suomen pääsy 38 prosentin tavoitteeseen uusiutuvien energialähteiden osuudessa edellyttää erityisesti metsäbiomassan energiakäytön lisäämistä. Härmälä ehdotti, että Ilmastopaneeli selvittäisi, mitä EU:n mahdolliset linjaukset biomassan CO₂-nollapäästöisyydestä saattavat merkitä Suomen kasvihuonekaasutaseelle. Härmälä pohti alustuksessaan myös mm. puunkorjuujätteen energiankäyttöä, sähköverkon Euroopan laajuista kehitystä sekä maakaasun merkitystä energiantuotannossa.

Ilmasto- ja energiastrategian päivitys valmistuu vuoden 2012 loppuun mennessä. Ilmastopaneelin kannanotot ovat ajankohtaisia viimeistään marraskuussa 2012.

Alustuksen pohjalta käytiin keskustelua mm. ideoiden paneelin mahdollisia selvityksiä.

3. Ilmastolakityöryhmän hanke-esitys

Ekroosin selvitys julkistetaan 6.6. (alustava tieto). YM tilaa tarkastelua täydentäviä selvityksiä touko–kesäkuussa.

K. Kokko esitteli paneelin ilmastolakityöryhmän hanke-esitystä. Työ valmistuu syksyyn 2012 ja se aloitetaan kun Ekroosin työryhmän raportti on saatavilla. Pienryhmän tueksi on tarkoitus palkata lakimiessihteeri. Ryhmä kokoontuu neljä kertaa. Koko Ilmastopaneelin rooli selvitystyössä on keskusteleva. Mm. ilmastolakiin liittyvien keskeisten käsitteiden avaaminen on työssä tärkeää.

4. Paneelin työtapa menettelyt ja työohjelma

Paneelin työtapoja ovat mm. selvitykset paneelissa käytävine keskusteluineen, monipuoliset kokoukset ja teemapäivät.

Todettiin, että ilmastolaki-hankeessa sovellettava menettely on varteenotettava työtapa: selvitys tehdään pienryhmässä, jossa on asiantuntijasihteeri mukana. Panelistit esittävät ryhmässä valmisteltuja puheenvuoroja, joita hyödynnetään raportissa. Koko ilmastopaneelin näkemyksien saamiseksi aiheesta on luonnokset lähetettävä kommenttikierrokselle ja kommentoinneille on varattava riittävästi aikaa.

Sovittiin, että tutkimuksen suuntaamisesta keskustellaan kesäkuun kokouksessa. Lisäksi listattiin mahdollisia uusia hanke-esityksiä ja aiheita:

- liikenne
- skenaariot ja nielulaskelmat ja niiden kehittyminen
- kaavoitus ja aluepolitiikka
 - o kulutuksen (hinta)ohjaus, kulutushuippujen tarkastelut
 - o tarkasteltavien ketjujen valinta, Härmälän esitys liitettävä tähän tarkasteluun.

Kesäkuun kokouksessa käsitellään maa- ja metsätalous-hanke-esitystä.

5. Energiajärjestelmät – hanke-esitys

Savolainen esitteli Energiajärjestelmä-hanke-esitystä. Käytiin keskustelua hankkeen suhteesta metsäkysymyksiin. Sovittiin, että Savolainen jatkaa valmistelua kesän aikana.

6. Esimerkkitapaus nopeasta etenemisestä - Musta hiili

Aihe on esillä mm. siksi, että tietotarve on ilmeinen sekä kansainvälisessä että kansallisessa ilmastopolitiikassa. Sovittiin, että perustoimintamallina on, että yksi paneelin jäsen kirjoittaa ulostulospaperin, jota muut kommentoivat. Ilmatieteen laitos aloittaa policy-brief-tyyppisen paperin valmistelun. Paperiin sisällytetään kokonaisuuden tarkastelu ja tieteellisesti punnittuja kannanottoja.

7. Päästökauppa

Ollikainen esitteli paneelin jäsenille päästökaupan perusmekanismeja.

8. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään Ilmatieteen laitoksella 11. kesäkuuta klo 08.30 - 12.00. Syksyn ensimmäinen kokous pidetään Viikissä (Pehtoorin talo) 17. syyskuuta klo 08.30 - 17.00.